

ATSAKAS!

Atsakingos Lietuvos savanorių bendrystės žiniaraštis.

2018 m. gruodžio mėn. 18 d. Nr. 1.

Mieli Lietuvos šalininkai,

Vis didėja galimybės, kad Lietuvos valstybė susivoks, kad jinai privalo kapitoną Joną Noreiką įvardinti, kaip nusikaltėlį prieš žmoniją, ir niekaip jo negarbinti.

Kviečiu jus į talką. Šįmet Grant Gochinui ištyriau Noreikos nusikaltimus. Mums toliau reikia organizatorių, rengėjų, istorikų, žurnalistų, vertėjų ir įvairiausių talkininkų. Svarbu mums susipažinti ir susigaudyti, kaip kas galėtų ir norėtų padėti. Kaip to imtis, kad būtų svarbu ir smagu?

2019 m. sausio 15 d. 10:00, Vilniaus apygardos administracinis teismas, Žygimantų g. 2, svarstys Grant Gochino skundą dėl Genocido centro atsisakymo keisti istorinę pažymą apie Joną Noreiką. Būtų labai šaunu, kad ko daugiau žmonių stebėtų šį istorinį įvykį. Ieškau organizatorių, taip pat organizacijų, kurios kviestų savo pažįstamus, taip pat ir spaudą. Dėkoju [Defending History](#) redaktoriui Dovid Katz, kad savo svetainėje anglų kalba skelbia susijusias žinias, [kaip antai čia](#).

Didelis ačiū Silvia Foti, kad savo svetainėje paskelbė Gochino [Užklausą apie Jono Noreikos nusikaltėlių gaują](#), kurią parašiau. Silvia yra Jono Noreikos anūkė, tad nuostabu, kaip jinai šį klausimą pati ištyrė ir kaip jinai mus visus palaiko. Jos svetainėje esu Kapitono Jono Noreikos muziejaus ir archyvo kuratorius. Šalia [vertimo į anglų kalbą](#) skelbiame užklausoje minimus dokumentus. Kviečiu susipažinti su šiais dokumentais, juos viešai aptarti internete. Kviečiu rašyti straipsnius, komentarus ar paskatinti žurnalistus. Ačiū Arkadijui Vinokurui už visą eilę straipsnių Delfi.lt, kuriuose [jisai skelbė dokumentus](#).

Silvia Foti [archyve](#) jų skelbsime vis daugiau. Jeigu kažką turite, ką galėčiau ten įkelti, arba jeigu kažko pasigendate, rašykite man.

Jos svetainėje toliau kaupsiu pavyzdžius, kaip Genocido centras ir įvairūs žurnalistai bei politikai iškreipia Noreikos istoriją. Kai aptinkate tokių iškraipymų dėl Noreikos, ar bendrai, dėl Holokausto, prašau rašykite man.

Nuostabu, kad "[Žemaičių saulutė](#)" pradėjo spausdinti Gochino užklausą. Ją visą išspausdins per aštuonis numerius. Žemaitijos ir ypač Plungės šviesuoliai vis garsiau prabyla Noreikos klausimu. Plungės turizmo informacijos centro knygelė "Plungės žydų takais" patalpino Leibo Orliansko namo nuotrauką su paaiškinimu, "Čia apsigyveno miesto komendantas Jonas Noreika - Generolas Vėtra. Jis buvo žydų sunaikinimo organizatorius." Aš netrukus rašysiu įvadą kitai užklausoje daliai. Labai prašau visų, o ypač Lietuvos žydų, parašyti iš savo pusės, ką jums reiškia "Žemaičių saulutės" tiesos sakymas. Ko trokštate ateičiai? Kartu mielai laikiu ir jūsų nuotraukų.

Labai svarbu internete ir žiniasklaidoje pasidalinti nuoroda į "[Žemaičių saulutės](#)" laikraštį. Juk Gochino užklausoje pabrėžiami Noreikos baisiausi nusikaltimai, kuriuos vykdė 1941 m. liepos mėn.

Telšių apskrityje, kada jisai suvienijo lietuvių aukštuomenę išžudyti maždaug 3,000 žydų ir maždaug 300 lietuvių. Šie faktai ir susiję dokumentai nutylėti Lietuvos spaudoje. Genocido centras kol kas sėkmingai stengiasi dėmesį nukreipti į Noreikos tolimesnę veiklą, kada jisai žydų skriaudimą palaikė, pasirašydamas raštus, kaip Šiaulių apskrities viršininkas. "Žemaičių saulutė" paskelbė brėžinį įvardinantį Jono Noreikos nusikaltėlių tinklą, įskaitant 9 žudynių rengėjus (įskaitant Maironio sūnėną kpt.Stanislovą Lipčių) ir 20 kitų nusikaltėlių (įskaitant signatarą, Lietuvos tarybos vicepirmininką, vyskupą Justiną Staugaitį).

Kviečiu šiauliečius ir visus kreipti dėmesį į [visą eilę straipsnių](#), kuriuos parašė Evaldas Balčiūnas. Šiaulių apskrities viršininko Noreikos bylose yra ne du, trys raštai, o verčiau du, trys šimtai raštų, susijusių su žydų skriaudimu.

Prašau padėti mums įstaigų ar organizacijų patalpose surengti kapitono Jono Noreikos nusikaltimų viešus aptarimus. Aptarimuose galėsime pristatyti dokumentų plakatų parodą. Kviečiu menu besidominčius ir netgi menininkus padėti šią parodą išplėsti meno kūriniais, bandančiais vaizduoti to meto įvykius. Yra labai svarbu mums vis sueiti, susipažinti ir įtraukti kitus, kuriems rūpi "atsakinga Lietuva". Taip pat pakvieskimę spaudos atstovus. Svarbu, kad teismas ir visuomenė suvoktų, kad prie mūsų buriasi atsakingiausi lietuviai ir sąžiningiausios bendrijos bei įstaigos. Būtų tobula, jei pokalbius surengtų Žemaičių muziejus "Alka" Telšiuose, Užsienio reikalų ministerija, Vilniaus miesto savivaldybė, Lietuvos sąjūdis, Šiaulių ir Vilniaus ir Lietuvos žydų bendruomenės. Kas dar gal galėtų?

Ieškome taip pat istorikų, kurie parašytų laišką arba straipsnį, kaip vertina mano parašytą [užklausa](#). Genocido centras bandys teisme įrodinėti, kad jinai atmetina, kaip mėgėjų darbas. Iš tiesų, mes radome daugybę naujų dokumentų. Keturis mėnesius ištyrėme Noreikos nusikaltimus taip atsakingai, kaip Genocido centras niekuomet nedrįso. Tad labai prašome surasti mus palaikančių istorikų.

Yra taip pat daugybė klausimų, kuriuos ypač jauni istorikai galėtų tirti toliau. Taip pat reikalingi vertėjai.

* Freiburgo vokiečių kariuomenės archyve dokumentai vokiečių kalba. Ten ieškome Plungės, Telšių, Šiaulių ir Kauno komendantūrų bylų, iš kurių labiau paaiškėtų, kiek vokiečių tuomet buvo ir ką jie veikė. Juk Genocido centras bando suversti kaltę ant vokiečių, tačiau niekas negali įvardinti, kas per vokiečiai atsakė? Ištyrėme, kad Plungės žydus ir Telšių žydus vyrus išžudė lietuviai vadovaujami Jono Noreikos pavaldinių, įskaitant Povilo Alimo ir Bronius Juodikis, kuriuos paskui nusivedė į Kauną kruvinom sąžinėm pasveikinti Lietuvos laikinąją vyriausybę.

* Yad Vashem archyve radome bylų apie Telšių krašto žudynes, kurias reikėtų išversti iš jidiš.

* Rygos archyve yra bylų vokiečių kalba. Parsivežčiau nuotraukų. Reikia jas peržiūrėti.

Būtų taip pat labai prasminga rašyti vikipedijos straipnius. Jono Noreikos straipsnis išplėstinas ir anglų kalba išvis nėra straipsnio. Reikėtų parašyti straipsnį apie Plungės žudynes, Telšių žudynes, kiekvieną žymesnį nusikaltėlį, taip pat žudynių aukas, kaip antai rabiną Blochą, apie žydų gelbėtojus, kaip antai kunigą Taškūną, ir visokiausių susijusių temų. Vikipedija yra pats skaitomiausias šaltinis. Būtų puiku jei švietėjai, dėstytojai, mokytojai, studentai, gimnazistai pasimokytų, kaip kurti vikipedijos puslapius, ir kitus pamokytų.

Reikia gerų organizatorių. Atsiranda progų, kur gal būtų gerai nueiti keliese. Pavyzdžiui, bandysiu pasimatyti su JAV ambasadore Anne Hall, taip pat su Telšių vyskupijos vyskupu Kęstučiu Kėvalu.

Vis atsiranda darbėlių, kur tiesiog bet kas galėtų padėti. Pavyzdžiui, reikia nufotografuoti knygą. Arba reikia su kompiuteriu apdoroti šimtus nuotraukų. Tokius darbus galėtumėme dirbti talkoje, kartu suėję. Būtų visai linksma.

Tad prašau paplatinti šį Atsakingos Lietuvos savanorių bendrystės žiniaraštį.

Susidomėkime, kas atsilieps!

Andrius

Andrius Kulikauskas

Žiniaraščio redaktorius

[Kapitono Jono Noreikos muziejaus ir archyvo](#) kuratorius

ms@ms.lt +370 607 27 665